

POSTANOWIENIE

Dnia 20 listopada 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z wniosku B. W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w P.
o podjęcie wypłaty emerytury i odsetki,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 20 listopada 2013 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawczynie od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 7 marca 2013 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z 7 marca 2013 r. oddalił skargę wnioskodawczynie B. W. o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej wyrokiem tego Sądu z 16 października 2012 r., którym oddalono jej apelację od wyroku oddalającego jej odwołanie od decyzji pozwanego z 7 października 2011 r., wstrzymującej jej wypłatę emerytury od 1 października 2011 r. wobec nierozwiązania stosunku pracy. Wnioskodawczynie nabyła prawo do emerytury od 1 grudnia 2008 r.

Skargę o wznowienie postępowania oparto na podstawie z art. 401¹ k.p.c. – wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 13 listopada 2012 r., K 2/12.

Skarga została oddalona na podstawie art. 412 § 2 k.p.c., po stwierdzeniu, że wyrok Trybunału z 13 listopada 2012 r. nie stanowił zasadnej podstawy wznowienia postępowania. Skarżąca nabyła prawo do emerytury w 2008 r., natomiast niekonstytucyjność zmiany prawa Trybunał odniósł tylko do tych

ubezpieczonych, którzy uzyskali prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. W czasie nabycia przez wnioskodawczynię prawa do emerytury, warunkiem realizacji tego prawa (wyплаты emerytury) było uprzednie rozwiązanie stosunku pracy.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na podstawę przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. „Zaskarżone orzeczenie w sposób oczywisty narusza zarówno przepisy postępowania, jak i przepisy prawa materialnego. W związku z tym zachodzi konieczność dokonania interpretacji tych norm prawnych, które rodzą poważne wątpliwości przede wszystkim w aspekcie ich stosowania w określonych stanach faktycznych. W wyroku z dnia 13 listopada 2012 r., sygn. akt K 2/12 Trybunał Konstytucyjny orzekł, że: „art. 28 ustawy z dnia 16.12.2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r., w zakresie w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa, wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Natomiast zgodnie z art. 190 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej sądy powszechne są związane ostatecznym i prawomocnym orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego. Poza sporem jest również fakt, że wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. dotyczy osób, które prawo do emerytury nabyły przed 1 stycznia 2011 r. Nie ulega również wątpliwości, że przepis zawarty w art. 401¹ k.p.c. stanowi podstawę wznowienia postępowania, jeśli Trybunał Konstytucyjny orzekł o niekonstytucyjności aktu normatywnego, na podstawie którego zostało wydane orzeczenie sądu. Wzruszenie w tym trybie wyroków sądu i ponowne rozpoznanie sprawy o świadczenia emerytalno-rentowe z pominięciem niekonstytucyjnych norm prawnych prowadzi z kolei do zmiany decyzji rentowych. W związku z powyższym istnieje uzasadniona potrzeba dokonania przez Sąd Najwyższy interpretacji prawa zarówno w kontekście kręgu osób, które na mocy przedmiotowego wyroku są

uprawnione do wznowienia wypłaty zawieszonych świadczeń emerytalnych, jak i podstawy wznowienia postępowania, jaką jest art. 401¹ k.p.c.”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawia zasadnej podstawy przedsądu i dlatego nie został uwzględniony.

Skarga dotyczy wznowienia postępowania na podstawie art. 401¹ k.p.c. i wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 13 listopada 2012 r., K 2/12.

Chodzi o prawo materialne, a ściślej o szerszą normę, że emerytura ubezpiecza w założeniu niezdolność do pracy wynikającą z osiągnięcia określonego wieku, stąd warunkiem jej uzyskania może być zaprzestanie zatrudnienia, czyli rozwiązanie stosunku pracy. Norma taka obowiązywała w chwili, gdy skarżąca uzyskała emeryturę (art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach), co zresztą nie było niezgodne z ustawą zasadniczą (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 7 lutego 2006 r., SK 45/04). Nastąpiła zmiana prawa w tym zakresie i przyjęto, że równoległe zatrudnienie nie stanowi przeszkody do pobierania emerytury. Ustawodawca uznał jednak za konieczny powrót do poprzedniego rozwiązania, co też Trybunał Konstytucyjny uznał za uprawnione, bo taki jest zasadniczy sens wyroku Trybunału z 13 listopada 2012 r., K 2/12. Wyjątkiem jest tylko sytuacja tego kręgu ubezpieczonych, którzy nabyli emeryturę w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. W odniesieniu do tych ubezpieczonych Trybunał w wyroku z 13 listopada 2012 r. uznał, że zmiana prawa narusza przepisy ustawy zasadniczej i dlatego tylko tym ubezpieczonym nie można wstrzymać emerytury ze względu na dalsze zatrudnienie.

W kwestii istotnej dla oceny podstawy wniosku znaczenie ma samo literalne stwierdzenie w uzasadnieniu wyroku Trybunału, że *„obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą - jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury - nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. Natomiast przepis ten pozostaje nadal w obrocie prawnym i znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury w momencie jego wejścia w życie i później, tj. od 1 stycznia*

2011 r.”. Orzecznictwo Sądu Najwyższego jest też zgodne w stwierdzeniu, że zastosowanie art. 103a ustawy o emeryturach rentach z FUS wobec emerytów, którzy nabyli prawo do emerytury przed dniem 8 stycznia 2009 r. nie narusza zasady ochrony praw nabytych ani zasady zaufania obywateli do Państwa i stanowionego przez nie prawa (wyroki z 14 sierpnia 2013 r., III UK 117/12 i III UK 118/12, z 23 października 2013 r., I UK 122/13, dotąd niepublikowane).

Skarga nie podważa ustalenia Sądu Apelacyjnego, że skarżąca prawo do emerytury nabyła od 1 grudnia 2008 r. (wniosek o świadczenie złożono 10.12.2008 r. – akta ZUS), co wynika z decyzji przyznającej emeryturę. Decyzja z 23 stycznia 2009 r. miała niewątpliwie charakter tylko deklaratoryjny. Skarżąca miała obowiązek rozwiązania stosunku pracy dla zrealizowania wypłaty emerytury. Sąd Apelacyjny ustalił dalej, że emerytura podlegała zawieszeniu od daty przyznania do daty złożenia wniosku o podjęcie jej wypłaty i przeliczenie w 2010 r. Ubezpieczona błędnie utożsamia datę nabycia prawa do emerytury z datą podjęcia jej wypłaty w 2010 r.

Skoro niezasadne jest odwołanie się do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 13 listopada 2012 r., K 2/12 jako podstawy skargi o wznowienie postępowania (art. 401¹ k.p.c.), to nie można również stwierdzić, iżby skarga kasacyjna była oczywiście uzasadniona – art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji, stosownie do art. 398⁹ § 2 k.p.c.